

Kommentar

Debattinnlegg på inntil 800 ord sendes inn via www.manusnett.no

Samsoving og barnestyrt amming

Barnestyrt fullamming i de første seks måneder eller mer, ikke-røyking under svangerskapet og i ammeperioden og samsoving i et trygt sove-miljø kan forebygge krybbedød. Likevel fraråder flere fagfolk samsoving.

Oppgitte interessekonflikter: Ingen

Opp gjennom menneskets evolusjonshistorie har mor og spedbarn sovnet sammen, det har vært tett kroppskontakt og fullamming. Samsoving og selvregulert diing gir barnet sansemessig stimulering ved suging og nærhet til foreldrenes lyder, lukter, varme og bevegelser. I millioner av år har dette vært en naturlig måte å regulere barnets nattesøvn på og sikre dets utvikling (1). Etter flere hundre års avbrekk i vår kultur har samsoving mellom foreldre og barn og barnestyrt (natt-)amming fått en renessanse. Men så rapporteres det om krybbedød i samsovingssituasjoner. I forskningsrapporter der årsaker til krybbedød i forbindelse med samsoving er undersøkt, er det motstridende konklusjoner. Dette vekker debatt.

Studier av krybbedød og barnestyrt nattamming

I en artikkel om samsoving og krybbedød (2) skriver Stray-Pedersen og medarbeidere: «Nylig ble det påvist at barn under seks måneders alder har økt risiko for krybbedød om de sover sammen med mødre som røyker, mens barn under to måneders alder har økt risiko ved samsoving også når mor er ikke-røyker.» Forfatterne viser her til en studie av Carpenter og medarbeidere (3). I omtalen av deres egen studie sonderer Stray-Pedersen og medarbeidere ikke mellom «total eller delvis brystmelksnæring» ved samsoving i barnets første seks måneder (2). I Norge er ammeraten forholdsvis høy, og ønsket om å gi den nyfødte tett kroppskontakt også om natten, er økende. I perioden 1984–89 sov 4 % av kontrollgruppen sammen med foreldrene, i perioden 1993–98 15 %, og i perioden 1998–2003 var andelen økt til 32 % – uten at det ble observert noen økning i krybbedødsraten. «Samsoving

i «sikre omgivelser», dvs. blant annet at foreldrene ikke røyker, og at sengen er bred nok for formålet, ser derimot ikke ut til å utgjøre noen risiko for barnet,» skriver Stray-Pedersen og medarbeidere (2).

Hvorfor støtter da ikke flere fagfolk samsoving i et trygt sove-miljø? «Noen nyere forskningsresultater fra USA om krybbedød har imidlertid konkludert med at soving i egen seng er best,» uttalte en jordmor til barnemagasinet *BAM* nylig. I en uttalelse fra American Academy of Pediatrics (AAP) (4) betegnes samsoving som hasardiøst. Riktignok vises det til forskning som tilsier at samsoving gjør nattamming lettere – og barn som blir ammet, er lettere å vekke enn barn som får morsmelkerstatning. Dette kan forklare en mulig positiv effekt mot krybbedød. Likevel hevder foreningen: «Although breastfeeding is beneficial and should be promoted for many reasons, the task force believes that the evidence is insufficient to recommend breastfeeding as a strategy to reduce SIDS» (plutselig, uventet spedbarnsdød). Også American Academy of Pediatrics bruker studien til Carpenter og medarbeidere (3) som referanse – en studie der man ikke har kartlagt barnestyrt fullamming, men derimot bruken av smokk.

I Norge kan en helsesøster se med mishag på en mor som lar barnet bruke brystet som smokk når det skal sove, selv om dette er en helt naturlig atferd i andre kulturer (5). American Academy of Pediatrics' omtale av smokkbruk er bemerkelsesverdig: Mekanismen bak den tydelig sterkt beskyttende effekten er uklar, men bruk av smokk antas å gi en senket terskel for vekking. Den amerikanske barnelegeforeningen anbefaler smokk ved innsoving, da reduksjonen av krybbedødsrisikoen er overbevisende («compelling»).

Reaksjoner

American Academy of Pediatrics' uttalelse har vakt sterke reaksjoner blant en rekke forskere, fagfolk og organisasjoner, også utenfor USA. At foreningen betegner samsoving som hasardiøst og samtidig støtter en generisk bruk av smokk, omtales av Nancy Wight fra Academy of Breastfeeding Medi-

cine som «en forbløffende triumf av etnosen-triske antakelser over alminnelig fornuft og medisinsk forskning» (6). Det reises også spørsmål om industrien kan ha en finger med i spillet (7). Generelle advarsler mot samsoving i de første åtte ukene blir på det nåværende tidspunkt ikke støttet av UNICEF og National Childbirth Trust (NCT) i Storbritannia. Dokumentasjonen om økt risiko ved samsoving med ikke-røykende foreldre der det ikke er andre kjente risikofaktorer med i bildet, er svak (8). Inntil all forskning inkluderer kartlegging av barnestyrt fullamming ved samsoving, vil kontroversene rundt samsoving og krybbedød fortsette. Dette innebærer at foreldre som ønsker å dele seng med sitt barn, foreløpig må unnvære støtte fra mange fagfolk.

Solveig Albrecht Wahl

solveig.a.wahl@c2i.net
Tennisveien 10 A
3244 Sandefjord

Manuskriptet ble godkjent 29.6. 2006.

Medisinsk redaktør Petter Gjersvik.

Litteratur

1. McKenna JJ, McDade TH. Why babies should never sleep alone: a review of co-sleeping controversy in relation to SIDS, bedsharing and breastfeeding. *Paediatr Respir Rev* 2005; 6: 134–52.
2. Stray-Pedersen A, Arnestad M, Vege Å et al. Samsoving og krybbedød. *Tidsskr Nor Lægeforen* 2005; 125: 2919–21.
3. Carpenter RG, Irgens LM, Blair PS et al. Sudden unexplained infant death in 20 regions in Europe: case control study. *Lancet* 2004; 363: 185–91.
4. American Academy of Pediatrics. Policy statement. The changing concept of sudden infant death syndrome: diagnostic coding shifts, controversies regarding the sleeping environment, and new variables to consider in regarding risk. *Pediatrics* 2005; 116: 1245–55.
5. Schiefenhövel S, Schiefenhövel W. Am evolutionären Modell – Stillen und frühe Sozialisation bei den Trobriandern. I: Gottschalk-Batschkus CE, Schuler J, red. *Ethnomedizinische Perspektiven zur frühen Kindheit*. Berlin: Wissenschaft und Bildung, 1996; 263–82.
6. Wight NE, McKenna JJ. Breastfeeding is associated with a lower risk of SIDS according to The Academy of Breastfeeding Medicine. E-publisert 14.10.2005. http://www.liebertpub.com/prdetails.aspx?pr_id=416 (30.1.2006).
7. Massachusetts Breastfeeding Coalition. AAP releases controversial guidelines on SIDS prevention. E-publisert 15.10.2005. www.massbfc.org/news/index.html (2.6.2006).
8. UNICEF and NCT joint statement on mother-infant bed sharing. E-publisert 28.9.2005. www.babyfriendly.org.uk/press.asp (25.2.2006).